

de regler, vil risikoen naturligtvis blive forøget, og også danske agenter vil kunne fratages den beskyttelse, loven giver dem - i hvert fald hvis de er henvist til at søge agenturgiveren i dennes eget land. Flertallet anførte, at disse synspunkter formentlig er baggrunden for, at ingen andre vesteuropæiske lande ifølge de foreliggende oplysninger har gennemført tilsvarende regler.

Flertallet gav som eksempel en tysk agenturgiver, der antager en østrigsk agent med aftale om, at tysk ret skal anvendes, dog med fravigelse af de tyske regler om opsigelse og godtgørelse ved ophør. Agenten vil i dette tilfælde stå uden retsbeskyttelse, selv om både tysk og østrigsk ret indeholder regler om f.eks. godtgørelse ved ophør.

Herudover nævnte flertallet, at domstolene efter EF-konventionens artikel 7, stk. 1, under visse omstændigheder kan tilsidesætte en lovvalgsaftale og tillægge et fremmed lands ufravigelige regler virkning, hvis disse regler ifølge det pågældende lands lov skal anvendes, uden hensyn til hvilket lands lov i øvrigt skal anvendes på aftalen. En regel svarende til den tyske er ikke i strid med ordlyden af konventionens artikel 7, idet det fortsat vil være muligt for domstolslandet at anvende den fremmede præceptive regel på trods af lovvalgsaftalen, men med en sådan regel fandt flertallet det mindre sandsynligt, at dette vil ske. Flertallet fandt, at indførelsen af en regel som foreslået af Industrirådet harmonerede mindre godt med ideen bag artikel 7, stk. 1.

Industrirådet har efterfølgende i en skrivelse til justitsministeren understreget betydningen for de danske eksportører af indførelsen af en sådan regel.

Industrirådet har henvist til, at agenter i store dele af verden, herunder Østeuropa, USA, Canada, Australien, Afrika, Sydamerika og Fjernøsten, vil opnå uventede og for dem helt ukendte fordele, når agenturkontrakten henviser til dansk lov. Klausuler om anvendelse af dansk lovgivning er ifølge Industrirådet allerede aftalt i mange agenturkontrakter. Hertil kommer, at der er et stort behov for at kunne aftale anvendelse af dansk ret, idet eksportørerne ellers skulle sætte sig ind i adskillige andre landes lovgivning og retspraksis.

Industrirådet har endvidere anført, at det af hensyn til relationerne til navnlig de nordiske lande kan overvejes eventuelt at udvide kredsen af lande, der ikke kan undtages, til EF-lande og EFTA-lande. Det er Industrirådets opfattelse, at der uden for disse lande ikke er væsentlige områder i verden, der har fastsat ufravigelige regler om opsigelse og godtgørelse til handelsagenter.

Justitsministeriet har efterfølgende modtaget en række henvendelser fra Handelskammeret, Dan-

marks Agentforening og Industrirådet vedrørende dette spørgsmål.

Arbejdsgruppens flertals argumentation taler på den anden side efter Justitsministeriets opfattelse for at sikre beskyttelsen af agenter i de ikke-EF-lande, der har fastsat præceptive regler om f.eks. opsigelse og godtgørelse ved ophør.

Justitsministeriet har derfor efter nærmere overvejelser medtaget en bestemmelse i § 1, stk. 3, i lovforslaget, som har til formål at skabe en god balance mellem hensynet til, at danske eksportvirksomheder har gode vilkår i udlandet, og hensynet til handelsagenternes retsbeskyttelse. Reglen vedrører de tilfælde, hvor dansk ret skal anvendes ved bedømmelsen af kontrakten, f.eks. hvor parterne har aftalt at anvende dansk ret, og fastsætter, at reglerne om opsigelse og godtgørelse er ufravigelige i følgende situationer:

- a) Hvis handelsagenten udøver sin virksomhed eller er hjemmehørende i et af de nordiske lande.
- b) Hvis handelsagenten udøver sin virksomhed eller er hjemmehørende i et land, der er medlem af EF eller EFTA.
- c) Hvis handelsagenten udøver sin virksomhed eller er hjemmehørende i et land, hvor der gælder ufravigelige lovregler om opsigelse og godtgørelse.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse definerer, hvad der forstås ved en handelsagent.

Det bemærkes navnlig, at handelsagenten er en *selvstændig* erhvervsdrivende. Afgrænsningen af en selvstændig erhvervsdrivende overfor en ansat må foretages på grundlag af en konkret vurdering, hvorunder der bl.a. kan lægges vægt på kriterier, der også har betydning i anden lovgivning, f.eks. funktionærloven, ferieloven og kildeskatteloven. Om den nærmere bedømmelse heraf henvises til betænkningen s. 40-41.

EF-direktivets og lovforslagets definition af en handelsagent svarer i det væsentlige til gældende ret.

Kommissionslovens kapitel IV omfatter handelsrejsende, dvs. personer, der for hvervgiveren (handelshuset) har påtaget sig at rejse fra sted til sted og virke for afsætning af varer ved at optage købstilbud til handelshuset eller sælge varer i handelshusets navn.

De handelsrejsende falder i to grupper, nemlig de, der står i tjenesteforhold til handelshuset, og de, som ikke står i tjenesteforhold til dette, men er selvstændige. For de selvstændige handelsrejsende gælder i alt væsentligt de samme regler som for handelsagenter, jf. kommissionslovens § 87.

Ved lovforslaget foreslås sondringen mellem handelsagenter og selvstændige handelsrejsende ophæ-